

A Pécsi Ítéltábla a dr. Lomnici Katalin ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Dobozy Réka ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a ... Törvényszék 2018. január hó 10. napján kelt, .../39.számú ítélete ellen a felperes részéről 41., 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 9.525.000 (kilencmillió-ötszázhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **Indokolás**

Felperes jogerődjé mint vállalkozó és alperes között 2002. március hó 11. napján vállalkozási szerződés jött létre 12 éves időtartamra, melyben a jogelőd kötelezettséget vállalt az alperes telephelyén gázmotoros blokkfűtőerőmű telepítésére, próbaüzem lefolytatására, a hőenergia-szolgáltatás folyamatos biztosítására, az alperes pedig a gázmotorral előállított hőenergia megvásárlására a szerződés 9.2., 9.6. pontjai szerint. A szerződésben rögzítették a hődíj számításának módját, árképzésének képletét.

A gázmotor üzemeléséhez szükséges földgázt az alperes biztosította almérőn keresztül.

Felperes jogelődje és alperes 2002. március hó 11. napján bérleti szerződést kötött a telepítendő gázmotor és kapcsolódó berendezései által elfoglalt területre 12 éves időtartamra. Peres felek a szerződéseket több alkalommal módosították, a 2007. május hó 17. napján kelt módosítások alapján a szerződések időtartama a felperes által vállalt csere- gázmotorok közül a második gáz-cseremotor műszaki átadás-átvétel napját követő 180. hónap utolsó napjáig tart.

Felperes 2014. október hó 29. napján a vállalkozási és bérleti szerződés módosítását kezdeményezte hivatkozással arra, hogy a kapcsoltan termelő gázmotorok villamosoldali ártámogatása (KÁT) 2011. június hó 30. napjával megszűnt, a hőártámogatás az emiatt kiesett bevételt nem tudta ellensúlyozni, és ez a körülmény, valamint az alacsony piaci villamos energia ár, magas tüzelőanyag költség hátrányosan hatott a felperes gazdaságos működésére.

A szerződések módosításra nem került sor.

A felperes gázdíjtartozása az alperes felé 2014. szeptember hó 26. napján 293.310.350 forint volt, amely 2015. május hó 26. napjáig további 124.541.452 forinttal növekedett. A felhalmozott tartozás miatt a felperes 2015. február hónapban a gázszolgáltatást megszüntette.

Felperes módosított keresetében az alábbi kereseti kérelmeket terjesztette elő:

1.a.) Kérte, hogy a bíróság az 1959. évi Ptk. 241.§, a vállalkozási szerződés 5.5. pontja alapján módosítsa a vállalkozási szerződés 5.2. pontjában foglalt hődíj meghatározására irányuló képletet az ítélet meghozatala napjától

Kérte, hogy a bíróság az 1959. évi IV. tv (Ptk.) 241. §, a szerződés 3. 5. pontja alapján a bérleti díjat az ítélet meghozatala napjától 0.- forintra csökkentse.

1.b.)Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.068.477.341.- forint vállalkozói díj megfizetésére 2011. július hó 1. napjától az ítélet meghozataláig terjedő időre.

2.) Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.350.440.825.- forint és járulékai megfizetésére elsődlegesen a Ptk. 312. § (2) bekezdése, 318.§ (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, és 355. § (1) (4) bekezdése alapján, másodlagosan a Ptk. 361. §-a alapján. Hivatkozott arra, hogy a felek között a szerződések módosítása tárgyában folyamatban volt tárgyalásokat az alperes megszakította, nem volt hajlandó a szerződések módosítására, 2015. februárban a gázt elzárta, a felperes ellehetetlenítését választotta, a felperessel szemben felszámolást indított.

Alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes 1.b.) számú keresetét .../17. számú részítéletével elutasította. A felperes az 1.a.) számú keresettől elállt, a bíróság a pert ebben a részében 38. számú végzésével megszüntette.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a 2. számú keresetet elutasította.

Kifejtette, hogy alperest a szerződések módosítására sem jogszabály, sem szerződés nem kötelezte, a szerződés közös megegyezéssel történő módosítására vonatkozó tárgyalásoktól való tartózkodás, vagy az, hogy a tárgyalások nem vezettek eredményre nem jogellenes magatartás, és nem eredményezi a teljesítés lehetetlenné válását. Álláspontja szerint a kapcsoltan termelő gázmotorok villamosoldali ártámogatása (KÁT) megszüntetésével feltételezhető, hogy a felperes korábbi gazdasági modellre épülő pénzügyi helyzete megrendült, a távhőt gazdaságosan nem tudta szolgáltatni, azonban ez a változás nem az alperes magatartásának következménye, a jogszabály változásra az alperesnek ráhatása nem volt. Utalt arra, hogy a gázszolgáltatást az alperes azt követően szüntette meg, hogy a felperesnek jelentős mértékű gázdíjtartozása halmozódott fel, ezért az alperestől nem volt elvárható, hogy a gáz további szolgáltatásával beláthatatlan nagyságú kinnlevősége keletkezzen, alperes jogszerűen és az ésszerűség követelményének megfelelően szüntette meg a gázszolgáltatást.

A másodlagos jogcím tekintetében kiemelte, hogy a felperes maga sem jelölte meg, hogy az alperes milyen vagyoni előnyhöz jutott, amelyet visszakövetel, hiszen az alperes az esedékes hődíjakat

megfizette vagy beszámítással rendezte, míg felperesnek állt fenn jelentős összegű tartozása az alperessel szemben gázdíj és bérleti díj címén, amit az alperes a felperes felszámolása elrendelése iránti kérelmében érvényesített.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint a vállalkozási szerződés 5.5., bérleti szerződés 3.5. pontja alapján a gazdálkodási feltételek lényeges változása, jogszabályváltozás, bármelyik fél körülményeiben bekövetkezett olyan lényeges változás esetén, mely bekövetkezését a szerződés megkötése időpontjában a fél nem láthatta előre, a felek a szerződés érintett részének újratárgyalására voltak kötelesek. Hangsúlyozta, hogy a felperes folyamatosan a piaci ár alatt 35 %-kal szolgáltatotta a hőenergiát, tartozása az alperes felé nem volt jelentős összegű.

A másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában a felperes nem vitatta, hogy az alperes fizetési felszólításaiban részletezett számlatartozása fennállott. Hivatkozott arra, hogy a 2011.-2015. közötti kárigényt az a tény alapoza az, hogy az alperes a szerződést nem módosította, a szerződésmódosítást célzó előrehaladott tárgyalásokat szakított meg, míg a 2015. évet követő kárt az okozta, hogy alperes 2015. februárban a gázt elzárta. A másodfokú eljárás során igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte a bevételkiesés, elmaradt haszon összegének meghatározása érdekében.

Az alperest fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a helyesen megállapított tényállásból helye jogkövetkeztetést vont le, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes keresetét alapvetően két tényre - a szerződésmódosítás hiányára és a gázszolgáltatás megszüntetésére - alapította, és az elsőfokú bíróság is ezen két ténybeli alapon bírálta el a keresetet.

Egyért a másodfokú bíróság azzal, hogy az alperesnek a szerződések módosítására sem szerződésen, sem jogszabályon alapuló kötelezettsége nem volt. A vállalkozási szerződés 5.5. pontja nem a módosítás megkötésére irányuló szerződéses kötelezettséget, hanem a közös megegyezéssel történő módosítás lehetőségét fogalmazza meg. A bérleti szerződés 3.5.1. és 3.5.2. pontjai a gazdasági feltételek lényeges változása esetén jóhiszemű tárgyalások folytatásáról és a szerződés módosítása érdekében a szerződés rendelkezéseinek újratárgyalásáról rendelkeznek, de nem keletkeztetnek kötelezettséget a szerződés módosítására. A szerződést a Ptk.240.§ (1) bekezdése szerint a felek közös megegyezéssel módosíthatták volna, közös megegyezés azonban nem jött létre, az pedig nem visszaélésszerű joggyakorlás, hogy az alperes a szerződést önként nem módosította (BH1988. 122. szám).

Az alperest terhelő szerződéses, illetve jogszabályban előírt kötelezettség hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Amennyiben a felperes úgy látta, hogy a szerződés bírósági úton módosításának a feltételei fennállanak, neki kellett volna a szerződés módosítása iránt pert indítania, a módosítást a Ptk.241.§-a alapján kényszeríthette volna ki. A felperes azonban a módosítás iránti szándékát első alkalommal 2014. október hó 29. napján jelezte az alperesnek, a perben rendelkezésre álló adatok szerint ezt megelőzően, a kárköveteléssel érintett időszakban ilyen igényvel nem lépett fel.

Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt a tényt is, hogy a felperesnek a gázszolgáltatás megszüntetésekor jelentős összegű gázdíjtartozása halmozódott fel. Kiegészíti a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását e körben azzal, hogy az alperes a gázszolgáltatás megszüntetésével a teljesítést megtagadta, a vállalkozási szerződés 9.10.2. pontja értelmében ugyanis a tüzelőanyag biztosítása kötelezettsége volt. A teljesítés megtagadása esetén a Ptk.313.§-a a másik fél számára biztosítja a késedelem vagy lehetetlenülés jogkövetkezményei választásának jogát, és ezáltal kártérítési felelősséget is von maga után, de csak akkor, ha a teljesítés megtagadására jogos ok nélkül kerül sor. A teljesítés megtagadása azonban nem jogos ok nélküli, ha e jogot a fél számára szerződés vagy jogszabály rendelkezése biztosítja.

A Ptk.281.§ (2) bekezdés a) pontja értelmében az a szerződő fél, akinek a teljesítéssel elől kell járnia, biztosíték hiányában - a késedelem időtartamára - megtagadhatja a teljesítést, ha szolgáltatást részletekben vagy folyamatosan kell teljesíteni, és a másik fél saját szolgáltatásával időközben késedelembe esik. A felperes tartozása az alperes irányában 2014. szeptember hó 26. napján 293.310.350 forint volt, amely 2015. május hó 26. napjáig további 124.541.452 forinttal növekedett. A felperes fizetési késedelme alatt az alperes a Ptk.281.§ (2) bekezdés a) pontja alapján jogosan tagadta meg a teljesítést, a Ptk.313.§-ban szabályozott szerződésszegést nem követett el, ebből következően kártérítési felelősséggel nem tartozik.

A másodfokú bíróság a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdése alapján állapította meg.

A feljegyzett illeték megfizetésére a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-a szerint a felperes köteles.

Pécs, 2018. szeptember 12.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró